



Autoriteit Consument & Markt
Directie Energie
Postbus 16326
2500 BH DEN HAAG

Den Haag, 21 juli 2017

Zaaknummer: 15.0729.52

Betreft: Zienswijze ontwerpbesluit tot wijziging van de Netcode elektriciteit ten behoeve van de veiligheid van nieuwe aan te leggen laagspanningsnetten

Geachte heer, mevrouw,

Ondergetekende is door de Stichting Openbare Verlichting Nederland (hierna “Stichting”) uitdrukkelijk verzocht en gemachtigd namens de Stichting een zienswijze in te dienen op het door de ACM gepubliceerde ontwerpbesluit tot wijziging van de tariefstructuren en voorwaarden als bedoeld in artikelen 27 en 31 van de Elektriciteitswet 1998 betreffende de vaststelling van de minimumeisen voor de technische veiligheid en voor het technisch ontwerp en de exploitatie van de laagspanningsnetten (met kenmerk ACM/DE/2017/201549) (hierna “Ontwerpbesluit”).

In de Staatscourant van 2 mei 2017 met nr. 24851 heeft u belanghebbenden in de gelegenheid gesteld een zienswijze in te dienen op het door de ACM gepubliceerde Ontwerpbesluit. De Stichting heeft blijkens haar statuten uitdrukkelijk tot doel het indienen van zienswijzen op regelgeving die verband houdt met de openbare verlichting, zoals de met het Ontwerpbesluit voorgestelde wijziging van de Tarievecode en Netcode Elektriciteit.¹ De Stichting geldt derhalve als een belanghebbende bij het Ontwerpbesluit. Van de geboden gelegenheid tot het indienen van een zienswijze op het Ontwerpbesluit maakt de Stichting gaarne gebruik.² Hieronder vindt u de opmerkingen van de Stichting op het Ontwerpbesluit.

¹ Deze doelstelling van de Stichting volgt uit artikel 3, lid 2, aanhef en onderdeel b van de statuten, luidende: **De stichting tracht haar doel onder meer te bereiken door: b. het inbrengen van commentaar en zienswijzen in het belang van haar deelnemers, bij de vaststelling van aanbevelingen, richtlijnen, normen en of regelgeving door derden, alsmede de medewerking aan de voorbereiding daarvan.**

² Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat de Stichting reeds gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid een mondelinge zienswijze op het Ontwerpbesluit te geven tijdens de 29 juni 2017 gehouden hoorzitting op het kantoor van de ACM.



1. Netten

1. In de artikelen 3.4.1 t/m 3.4.3 van het Ontwerpbesluit wordt verwezen naar de wettelijke term 'net'. Onduidelijk is of deze term 'net' in de genoemde artikelen ook de (onderdelen van de) aansluiting omvat. Vanuit een oogpunt van veiligheid van LS-netten is het naar het oordeel van de Stichting van belang dat ook de (onderdelen van een) aansluiting vallen onder de reikwijdte van de veiligheidsnormen als opgenomen in de artikelen 3.4.1 t/m 3.4.3 van het Ontwerpbesluit. In dit verband wordt verwezen naar het handboek 'Netten voor distributie van elektriciteit' (Phase to phase):

“De aanrakingsveiligheid moet gelden voor het voedende net, inclusief de aansluitkabel tot en met het overdrachtpunt.”³

2. De ACM wordt verzocht in het Ontwerpbesluit expliciet te maken dat ook ten aanzien van (onderdelen van) de aansluiting de veiligheidsnormen als opgenomen in de artikelen 3.4.1 t/m 3.4.3 van het Ontwerpbesluit onverkort van toepassing zijn.

2. Risico-gebied

3. Uit artikel 3.4.1 van het Ontwerpbesluit gelezen in samenhang met de voorgestelde definitie van 'risicogebied' volgt dat de ACM de reikwijdte van de in artikel 3.4.1 neergelegde veiligheidsnorm voor laagspanningsnetten uitdrukkelijk beperkt tot laagspanningsnetten van netbeheerders gelegen in 'openbaar gebied'. In de toelichting op het Ontwerpbesluit wordt deze beperking tot 'openbaar gebied' door de ACM als volgt toegelicht:

“De ACM is van mening dat de minimale veiligheidseisen die in de codes worden opgenomen voor openbare ruimtes gelden waar de netten van de elektriciteitsnetbeheerders zich bevinden. De veiligheid op terreinen van scholen, zwembaren en speeltuinverenigingen valt niet onder de verantwoordelijkheid van de netbeheerders en is de taak van de eigenaar of beheerder van de betreffende terreinen en objecten. Voor zulke terreinen en objecten gelden de stringenter regels van de norm NEN 1010.”⁴

4. Naar het oordeel van de Stichting is de verwijzing naar 'openbaar gebied' onterecht. Openbare netten van netbeheerders, waaronder laagspanningsnetten waarop de voorgestelde paragraaf 3.4 Netcode ziet, bevinden zich niet uitsluitend in openbare grond, maar regelmatig ook in private grond. Dit geldt in het bijzonder voor aansluitkabels en inkoopstations die onderdeel uitmaken van het openbare net van de netbeheerder.⁵ Het

³ Boek 'Netten voor distributie van elektriciteit' (Phase to phase, tweede druk, 2012, Arnhem), paragraaf 13.2 getiteld 'Laagspanningsnet'.

⁴ Ontwerpbesluit, overweging 39.

⁵ In dit verband wordt verwezen naar de wetsgeschiedenis van de Elektriciteitswet 1998: *“Een 'net' is in artikel 1 van de Elektriciteitswet 1998 in essentie omschreven als één of meer verbindingen voor het transport van elektriciteit, behoudens voor zover deze liggen binnen de installatie van een producent of van een afnemer. Daarbij is met opzet geen verbinding gelegd met de eigendom van de grond waarin een net ligt, omdat 'openbare' netten veelal ook liggen op particulier terrein en 'particuliere' netten, of directe lijnen in de zin van de Elektriciteitsrichtlijn, ook in openbare grond kunnen liggen als de overheid daarvoor toestemming heeft gegeven. De Elektriciteitswet 1998 houdt deze netten dan ook niet uit elkaar via de eigendom van de grond*



beheer van openbare netten – dus ook die openbare netdelen gelegen in private grond – betreft een exclusieve taak van de netbeheerder. De netbeheerder is derhalve op grond van artikel 16, lid 1, aanhef en onderdeel b E'98 ook verantwoordelijk voor de veiligheid van laagspanningsnetten gelegen in private grond voor zover deze netten onderdeel uitmaken van het openbare net. In dit licht bezien wordt de ACM verzocht de term 'openbaar' als opgenomen in de voorgestelde definitie van 'risicogebied' te laten vervallen. Met deze wijziging van de definitie van risicogebied wordt bereikt dat de in artikel 3.4.1 Netcode opgenomen veiligheidsnorm voor risicogebieden ook gaat gelden voor (delen van) laagspanningsnetten beheerd door netbeheerders gelegen in private grond.

5. De voorgestelde definitie van risicogebied maakt niet voldoende duidelijk welke gebieden door netbeheerders als een dergelijk (risico)gebied moeten worden aangemerkt waarvoor de in artikel 3.4.1 Netcode opgenomen veiligheidsnorm van toepassing is. De stichting stelt voor aan de definitie van 'risicogebied' een lijst op te nemen van typen locaties die voor de toepassing van artikel 3.4.1 Netcode in ieder geval als een 'risicogebied' moeten worden aangemerkt, zoals parken, zwembaden, speelplaatsen, recreatiegebieden, campings en schoolterreinen.

3. Herontwerp netten

6. In het voorgestelde artikel 3.4.6 wordt aangegeven dat de veiligheidsnormen als opgenomen in paragraaf 3.4 door netbeheerders moeten worden toegepast bij 'ontwerp' en aanleg van nieuwe laagspanningsnetten alsmede bij 'herontwerp' van bestaande laagspanningsnetten.
7. Onduidelijk is wat onder 'herontwerp' van laagspanningsnetten moet worden verstaan. Valt onder 'herontwerp' een vernieuwing van onderdelen van een laagspanningsnet? Wat is het onderscheid tussen 'herontwerp' in de zin van vervanging en onderhoud/reparatie van een (deel van het) laagspanningsnet? Geldt een verzwaring of uitbreiding van een laagspanningsnet als een in artikel 3.4.6 bedoeld 'herontwerp'? Hoe om te gaan met een laagspanningsnet dat wordt verlegd? Verduidelijking van de in artikel 3.4.6 opgenomen term 'herontwerp' is wenselijk en nodig i.v.m. de toepassing van de veiligheidsnormen als opgenomen in (de voorgestelde nieuwe) paragraaf 3.4 Netcode.

4. Uitzondering kortsluitvaste aansluitleidingen

8. Uit artikel 3.4.5 en de daarop in het Ontwerpbesluit gegeven toelichting blijkt dat afwijking van het vereiste dat aansluitkabels kortsluitvast zijn uitsluitend mogelijk is voor zover een eventuele kortsluiting in de aansluitkabel(s) niet leidt tot een veiligheidsrisico voor mens of dier. Een kortsluiting in een aansluitkabel mag in dit geval enkel leiden tot materiële schade aan de ondergrondse kabels van de netbeheerder.⁶
9. De voorwaarde dat afwijking door de netbeheerder van kortsluitvaste aansluitkabels alleen mogelijk is, indien bij kortsluiting uitsluitend materiële schade mag plaatsvinden aan ondergrondse kabels van de netbeheerder komt volgens de Stichting onvoldoende tot

waarin zij liggen, maar via de toepassing van de regels voor de aanwijzing van netbeheerders." (TK 1998/1999, 26303, nr. 7, blz. 20).

⁶ Zie Ontwerpbesluit, nr. 31.



uitdrukking in de voorgestelde tekst van artikel 3.4.5, die slechts spreekt over ‘mits dit niet leidt tot veiligheidsrisico’s ten gevolge van een kortsluiting. De Stichting geeft de ACM in overweging het laatste deel van de tweede volzin van artikel 3.4.5 als volgt aan te passen: “[...] mits dit niet leidt tot veiligheidsrisico’s ten gevolge van een kortsluiting voor mens, dier of goederen van derden.”

5. Verhouding Codesbesluit veiligheid LS-netten – Regeling Bouwbesluit 2003

10. In de (gewijzigde) Regeling Bouwbesluit 2003 is uitdrukkelijk bepaald dat de voor netbeheerders gemaakte uitzondering op de toepassing van de NEN 1010 voor openbare verlichting niet langer geldt.⁷ Dit betekent dat de veiligheidsnormen opgenomen in de NEN 1010 onverkort van toepassing zijn op laagspanningsnetten van netbeheerders waarop openbare verlichting is aangesloten. Met deze regeling wordt beoogd voor lichtmasten direct of indirect aangesloten op een openbaar net beheerd door een netbeheerder eenzelfde mate van veiligheid (d.w.z. toepassing ‘vijf seconden regel’) te bereiken.
11. Als gevolg van de toepasselijkheid van de NEN 1010 op laagspanningsnetten waarop openbare verlichting is aangesloten ontstaat een gedeelde verantwoordelijkheid voor netbeheerder van het openbare laagspanningsnet en beheerder van de openbare verlichting (installatie). De NEN 1010 beschouwt het gehele systeem van voedingsnet, aansluiting en lichtmast als een elektrotechnische stroomkring (circuit), waarbij de veiligheid in de gehele stroomkring (circuit) – met inachtneming van de veiligheidseisen opgenomen in de NEN 1010 (d.w.z. toepassing ‘vijf seconden regel’) – moet zijn geborgd. Een aardsluiting/kortsluiting in een openbaar laagspanningsnet dat is verbonden (bijvoorbeeld via een aardingsvoorziening) met openbare verlichting kan zich manifesteren in de lichtmast en het gestel van de lichtmast onder stroom zetten. Teneinde zowel netbeheerder als beheerder van de openbare verlichting in staat te stellen hun eigen verantwoordelijkheden voor de veiligheid van het laagspanningsnet dan wel de openbare verlichting te kunnen nemen dienen netbeheerder en afnemer (= beheerder openbare verlichting) elkaar te informeren over de veiligheidsmaatregelen die zij ieder voor zich nemen om het vereiste veiligheidsniveau, als voorgeschreven in de NEN 1010, te realiseren, en, voor zover nodig, te nemen veiligheidsmaatregelen op elkaar af te stemmen.
12. De ACM wordt verzocht, omwille van een eenduidig wettelijk kader voor veiligheidsnormen voor openbare verlichting, duidelijkheid te verschaffen over hoe de Regeling Bouwbesluit 2003 en de regeling opgenomen in het Ontwerpbesluit (paragraaf 3.4) zich tot elkaar verhouden. Tevens wordt de ACM verzocht in de (voorgestelde) paragraaf 3.4 een op de netbeheerder rustende verplichting op te nemen inhoudende dat de netbeheerder de beheerder van de OV-installatie tijdig en adequaat moet informeren over de door hem genomen maatregelen om te voldoen aan de veiligheidsnormen als opgenomen in zowel de NEN 1010 als (de voorgestelde) paragraaf 3.4 Netcode.

⁷ Zie Regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Directie Constitutionele Zaken en Wetgeving van 7 februari 2011, nr. BJZ2011036072, houdende wijziging van de Regeling Bouwbesluit 2003 (wijzigingen in verband met het niveau van constructieve veiligheid bij verbouw van een bouwwerk geen verbouw zijnde), gepubliceerd in de Staatscourant van 22 februari 2011, nr. 2999, artikel I, Onder B, (wijziging artikel 4.1 Regeling Bouwbesluit 2003).



Wij verzoeken u onze opmerkingen opgenomen in deze zienswijze te betrekken bij de verdere besluitvorming van de ACM m.b.t. het Ontwerpbesluit.

Deze zienswijze bevat geen vertrouwelijke gegevens. Tegen openbaarmaking van deze brief bestaan van de zijde van de Stichting geen bezwaren.

Ik verzoek u deze brief te registreren als een door de Stichting ingediende zienswijze op het Ontwerpbesluit.

De ACM wordt verzocht de ontvangst van deze zienswijze te bevestigen.

Hoogachtend,

mr. M.R. het Lam